

برسون از زبان برسون

گفت‌وگوهای روبر برسون ۱۹۸۳-۱۹۴۳

گردآورنده: میلن برسون

ترجمه‌ی رامیر خدایی، محمد نصیری

سرشناسه: برسون، روبر. Bresson, Robert

عنوان و نام پدیدآور: برسون از زبان برسون: گفت‌وگوهای روبر برسون ۱۹۸۳-۱۹۴۳/گردآورنده [ویراستار]: میلن برسون؛ ترجمه‌ی رامین خلیقی، محمد نصیری.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات شَونَد، ۱۳۹۷. ● مشخصات ظاهری: ۳۲۸ ص.؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

فروست: سینما ● شابک: ۰۳-۰۰-۶۳۵۹-۶۲۲-۹۷۸ ● وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Bresson par Bresson.

یادداشت: اصل اثر به زبان فرانسه است و کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان "Bresson on Bresson: Interviews, 1943-1983" به فارسی ترجمه شده است.

یادداشت: تمایه. ● عنوان دیگر: گفت‌وگوهای روبر برسون ۱۹۸۳-۱۹۴۳.

موضوع: برسون، روبر -- مصاحبه‌ها ● موضوع: Bresson, Robert -- Interviews

موضوع: سینما -- فرانسه -- تهیه‌کنندگان و کارگردانان -- مصاحبه‌ها

موضوع: Motion picture producers and directors -- France -- Interviews

شناسه افزوده: Bresson, Mylène ● شناسه افزوده: Bresson, Mylène

شناسه افزوده: بلیقی، رامین، ۱۳۶۸- مترجم ● شناسه افزوده: نصیری، محمد، ۱۳۶۷- مترجم

ردمبندی کنگره: ۱۳۹۷ ۵ ۱۹۹۸ ● ردمبندی دیویی: ۷۹۱/۴۳۰۲۳۳۰۹۲ ● شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۵۴۰۴۵۹۴

Bresson on Bresson Interviews 1943-1983

Mylène Bresson

Ramin Khalighi, Mohammad Nasiri

تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از میدان ولیعصر، کوچه‌ی روشن، پلاک ۱۰۰، طبقه‌ی ۲، جلد ۵
کد پستی: ۱۴۱۵۸۵۳۴۴۶ تلفن: ۰۲۱-۸۸۳۹۲۷۰۲ ۰۲۱-۸۸۰۲۵۹۹ شماره: ۸۸۰۲۵۹۹

ناشر: شَونَد

برسون از زبان برسون میلن برسون رامین خلیقی، محمد نصیری

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۷، تهران تیراژ: ۷۰۰ نسخه قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

چاپ و صحافی: طهرانی

طرح روی جلد از میثم پارسا

ISBN: 978-622-6359-03-0

شابک: ۰۳-۰۰-۶۳۵۹-۶۲۲-۹۷۸

Printed in Iran

حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

فهرست

۹	مقدمه‌ی مترجمین
۱۱	مقدمه
۲۳	بخش اول: تشریفات عمومی، ۱۹۴۴ درآمد
۲۷	بخش دوم: فرشتگان گناه، ۱۹۴۳ فیلم مؤلف می‌خواهد ژان ژیرودو
۳۳	بخش سوم: خانم‌های جنگل بولونی، ۱۹۴۵ رسوایی و شوک درونی بودن، راهتمای ماست ژان کوکتو جشنواره‌ی فیلم‌های نقرین‌شده
۴۳	بخش چهارم: خاطرات کشیش روستا، ۱۹۵۱ در میان این دو جهان ناممکن‌ها برایم جذاب‌اند دیدن و شنیدن انگار که شعر می‌سرایم

بخش پنجم: یک محکوم به مرگ گریخت، ۱۹۵۶..... ۵۵

باد هر کجا خواهد می‌وزد
یک ابزار بیانی جدید

بخش ششم: جیب‌پر، ۱۹۵۹..... ۶۹

فیلمی ساخته شده از دست‌ها، اشیاء و نگاه‌ها
رسم فیلم باید مانند تپش قلب باشد
داشنگ آوردن واقعیت
رسیدن به راز و رمز
حرف و حقیقت، خواهر یکدیگرند

بخش هفتم: مهمانی ژاندارک، ۱۹۶۲..... ۱۰۱

این آشنایی با رآشک افروایی
چیزی هولناک‌تر و نژنده نمی‌شود
خواسته‌ی فیلم چنین بود
عاطفه باید راهنمای ما باشد
ژاندارک، زیبا، باوقار، پذیرا و امرآزی
برای این که او را واقعی کنم و نزدیک آورم
اگر آدم می‌خواهد جریان برق را آزاد کند باید بیم را لخت کند

بخش هشتم: اقتباس..... ۱۴۳

جنبه‌های آفرینش دراماتیک

بخش نهم: ازقضا بالتازار، ۱۹۶۶..... ۱۵۱

الافی در نهایت خلوص، آرامش، متانت و تقدس
آزادانه‌ترین فیلمی که ساختم، فیلمی که همه‌ی وجودم را در آن گذاشتم
آفریدن حیات بدون کپی کردن آن
راه کوفته شده

بخش دهم: موش، ۱۹۶۷..... ۲۱۹

بیشتر به سبک پرتره‌ها
در برناتوس چیز دیگری را دوست دارم: در آثار او امر فراطبیعی از دل امر واقعی بیرون می‌آید
نگاه‌هایی که می‌کشند

بخش یازدهم: حاشیه‌ی صوتی..... ۲۳۵

گوش خیلی از چشم خلاق‌تر است

- بخش دوازدهم: زن نازنین، ۱۹۶۹ ۲۴۱
 رویارویی مرگ و زندگی
 من این جا هستم، دیگری در جای دگر، و سکوت هولناک است
- بخش سیزدهم: چهار شب یک رؤیابین، ۱۹۷۲ ۲۵۳
 هنر نه یک تجمّل، که نیازی حیاتی است
 مابین آبی و قهوه‌ای
 در جستجوی شگفتی
- بخش چهاردهم: لانسلو دو لاک، ۱۹۷۴ ۲۷۱
 آوردن نذش به حال
 ماجراجویی درونی و بیرونی
 چندپارگی میان وفای و تباری
 صدای فلز
 جام
- بخش پانزدهم: یادداشت‌های دبیر، ۱۹۷۵ ۲۸۹
 شما هنرتان را برهنه پیش روی ما قرار می‌دهید
- بخش شانزدهم: شاید شیطان، ۱۹۷۷ ۲۹۹
 دشمن
 شعر از شکاف رخنه می‌کند
- بخش هفدهم: پول، ۱۹۸۳ ۳۰۹
 پول، ای خدای آشکارا!
 سینمایی کران است، هنوز هیچ کاری نکرده‌ایم.
- نمایه‌ی نام‌ها ۳۲۵

مقدمه‌ی مترجمین

از آن‌جائیکه مقدمه‌ی ناسکال مریژو بر این کتاب کافی و وافی به مقصود است، برای پرهیز از گزافه‌گویی به این‌ی نکاتی چند بسنده می‌کنیم:

اول آن‌که به دلیل قالبی که توگویی کتاب طبعاً برخی از جملات غیر معمول و درهم‌پیچیده و گهگاه دارای حشو است و به‌رغم برخی ساده‌سازی‌ها ترجیح بر آن بود که در اکثر موارد این درهم‌نابندگی جملات حفظ شود تا روح مکالمه‌ای کتاب به ادراک خواننده درآید.

نکته‌ی دوم آن‌که در این کتاب نام دو فیلم برسون به‌گونه‌ای غیر مرسوم ضبط شده است: اولین فیلم برسون که فیلمی کوتاه است *Les Affaires Publiques* [Public Affairs] نام دارد که در جاهای مختلف به «ماجراهای عمومی» و «ماجراهای عمومی» و مانند آن ترجمه شده است، ولی از آن‌جا که عنوان «تشریفات عمومی» با موضوع و روح فیلم بیشتر جور درمی‌آمد تصمیم بر آن شد که بردن آن اخیر را مورد استفاده قرار دهیم. [By Chance Balthazar] *du hasard* هم بر خلاف عرف، در عوض «ناگهان بالتازار» به شکل «ازقضا بالتازار» ضبط شده و دلیل آن تأکید برسون بر پیوند نام این فیلم با مفهوم شانس و تصادف است. فحوای کلام برسون این تغییر نام را ایجاب می‌کرد و در معدود جاهایی که بحث بر سر نام فیلم و ارتباط آن با مفهوم «chance» است در صورت استفاده از ترجمه‌ی رایج نام این فیلم مجبور می‌شدیم «chance» را به «ناگهان» ترجمه کنیم که در این صورت بخش بزرگی از بینش برسون از دست می‌رفت.

سوم آن که لازم است از حسام سیفی، عرفان کریمی، رهام سنجری و آریو کیانوش به مناسبت یاری رساندن در یافتن معادل‌های مناسب و اصلاح برخی جملات، و همچنین علیرضا زارعی به جهت در اختیار قرار دادن تلفظ فرانسوی اسامی تشکر کنیم.

و دست آخر، ترجمه‌ی این کتاب را به مادرانمان تقدیم می‌کنیم، به پاس یک عم رحمت.

www.ketab.ir